

Nota edytorska

Listy płockie zachowały się, z niewielkimi wyjątkami, w bardzo dobrym stanie technicznym i w kilku (od dwóch do czterech) kopii przez kalkę. Wybór danego egzemplarza jako podstawy wydania w wypadku tych dokumentów nie jest istotny, niemniej starano się wybrać egzemplarz najbardziej czytelny. Niewielkie ubytki zapisano następująco:

^a[...] ^a ubytek tekstu – brak jednego wyrazu,

^{aa}[...] ^{aa} ubytek tekstu – brak dwóch i więcej wyrazów,

^b[...] ^b fragment nieczytelny – jeden wyraz,

^{bb}[...] ^{bb} fragment nieczytelny – dwa wyrazy i więcej.

Uwagi i notatki odautorskie znajdujące się na marginesach, dopisane w środku tekstów lub pod nimi w edycji zostały zaznaczone kolejnymi literami (^{c-c}, ^{d-d} itd.) i umieszczone we właściwym miejscu.

Listy napisane zostały w językach polskim i żydowskim (jidysz). Teksty polskie zamieszczono w oryginale, teksty żydowskie w przekładzie na język polski.

Dokumenty opublikowano w układzie alfabetycznym według nazw miejscowości, z których pochodzą listy. W ramach listów z jednej miejscowości zastosowano porządek chronologiczny.

Przy przeliczaniu dat kalendarza żydowskiego na kalendarz gregoriański korzystano ze strony internetowej http://calendar.zoznam.sk/jewish_calendar-pl.php oraz ze strony zawierającej wykaz porządku czytania Tory (parszy) <http://calendar.2net.co.il>. W przypisach podano położenie administracyjne miejscowości według systemu obowiązującego w II Rzeczypospolitej, natomiast w miejscach, gdzie było to niezbędne, podano również położenie z okresu okupacji niemieckiej⁸⁰. Informacje

⁸⁰ Wykorzystano przy tym: *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej z oznaczeniem terytorjalnie im właściwych władz i urzędów oraz urzędzeń komunikacyjnych*, pod kierunkiem Tadeusza Bystrzyckiego, Przemyśl–Warszawa 1931–1937, oraz *Amtliches Gemeinde- und*

o osobach zazwyczaj pochodzą z imiennych baz danych zespołów ŻSS i AJDC przechowywanych w Archiwum ŻIH.

Edycję każdego dokumentu otwiera nagłówek, w którym zamieszczono w kolejności: datę, miejsce powstania dokumentu, twórcę dokumentu (imię i nazwisko lub nazwę urzędu, instytucji, organizacji społecznej), tytuł dokumentu oraz krótki regest.

Pod tekstem dokumentu znajduje się stopka, w której zawarto następujące informacje: nazwisko autora przekładu (w przypadku tłumaczeń), sygnaturę dokumentu według nowego inwentarza oraz – w nawiasie – według starego, opis techniczny dokumentu oraz wskazanie podstawy wydania wraz z liczbą stron, jeśli w jednostce archiwalnej jest więcej niż jeden egzemplarz danego dokumentu. Opis techniczny zawiera: określenie, czy dokument jest oryginałem (autografem), czy odpisem sporządzonym przez współpracowników „Oneg Szabat”, informację o liczbie odpisów, czy jest to rękopis, czy maszynopis (w przypadku rękopisu podano inicjał kopisty i narzędzie pisarskie), język dokumentu, wymiary, liczbę kart i stron całości jednostki archiwalnej, powiadomienie o dopiskach i ubytkach tekstowych oraz załączonych powojennych notatkach Hersza Wassera. Wszystkie opisy techniczne dokumentów są skopiowane z *Inwentarza Archiwum Ringelbluma*⁸¹, ewentualnie uzupełnione.

Wszelkie podkreślenia w tekście pochodzą od autorów. Zachowano oryginalną ortografię, natomiast uwspółcześniono interpunkcję. Konsekwentnie wielką literą pisane są nazwy narodowości. Podział na akapity został wprowadzony przez wydawcę. Wyjaśnienia terminów często powtarzających się w tekście umieszczono w słowniku na końcu tomu. Na końcu części znajduje się bibliografia opracowań wykorzystanych przy opracowywaniu dokumentów oraz wykaz sygnatur. Tom uzupełniono o indeksy osób i miejscowości oraz płytę CD ze skanami dokumentów umieszczonych w tomie.

* * *

Chciałabym w tym miejscu serdecznie podziękować autorkom przekładów dokumentów z języka żydowskiego: Magdalenie Siek i Sarze Arm. Osobne podziękowania kieruję do Magdaleny Siek i Agaty Kondrat za odczytanie rękopisów i roboczy przekład listów płocczan spoza ARG. Panu Danielowi Reiserowi dziękuję serdecznie za rozszyfrowanie datowania listów według czytań Tory i liczenia omeru.

Dorfverzeichnis für das Generalgouvernement auf Grund der Summarischen Bevölkerungsbestandsaufnahme am 1. März 1943, Krakau 1943.

⁸¹ *Inwentarz Archiwum Ringelbluma*.